

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT

Trần Văn Nhuận

CÁC THÀNH TẠO TRẦM TÍCH MIOXEN
PHẦN TÂY BỀ CỬU LONG VÀ MỐI LIÊN QUAN CỦA CHÚNG
VỚI ĐẶC ĐIỂM CHỨA - CHẮN DẦU KHÍ

LUẬN ÁN TIẾN SĨ ĐỊA CHẤT

HÀ NỘI - 2013

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT

Trần Văn Nhuận

CÁC THÀNH TẠO TRẦM TÍCH MIOXEN
PHẦN TÂY BỀ CỬU LONG VÀ MỐI LIÊN QUAN CỦA CHÚNG
VỚI ĐẶC ĐIỂM CHỨA - CHẤN DẦU KHÍ

Ngành: Khoáng vật học và Địa hóa học

Mã số : 62440205

LUẬN ÁN TIẾN SĨ ĐỊA CHẤT

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC

1: Tiến sĩ Đỗ Văn Nhuận

2: Tiến sĩ Vũ Trụ

HÀ NỘI - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận án là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất cứ một công trình nào khác.

Ký tên

Trần Văn Nhuận

MỤC LỤC

	Trang
LỜI CAM ĐOAN	i
MỤC LỤC	ii
CÁC THUẬT NGỮ VÀ KÍ HIỆU VIẾT TẮT.....	v
DANH MỤC CÁC BIỂU BẢNG	viii
DANH MỤC CÁC HÌNH VẼ, BẢN VẼ.....	ix
DANH MỤC CÁC ẢNH	xii
MỞ ĐẦU	1
CHƯƠNG 1 TỔNG QUAN BỂ CỬU LONG VÀ VÙNG NGHIÊN CỨU	9
1.1. Đặc điểm địa lý tự nhiên	9
1.1.1. Vị trí địa lý.....	9
1.1.2. Điều kiện tự nhiên.....	10
1.2. Lịch sử tìm kiếm thăm dò và khai thác dầu khí	11
1.2.1. Giai đoạn trước năm 1975.....	11
1.2.2. Giai đoạn 1975 - 2010.....	13
1.3. Khái quát địa chất khu vực.....	15
1.3.1. Khung cảnh kiến tạo	15
1.3.2. Địa tầng	19
CHƯƠNG 2 CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ CÁC PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	25
2.1. Cơ sở lý luận	25
2.1.1. Các giai đoạn biến đổi đá trầm tích.....	25
2.1.2. Thành phần và phân loại đá trầm tích	29
2.1.2.1. Thành phần khoáng vật	30

2.1.2.2. Phân loại đá trầm tích	35
2.2. Các phương pháp nghiên cứu.....	40
2.2.1. Phương pháp địa vật lý.....	40
2.2.2. Phương pháp thạch địa tầng	42
2.2.3. Phương pháp sinh địa tầng.....	42
2.2.4. Phương pháp thạch học lát mỏng.....	43
2.2.5. Phương pháp nhiễu xạ tia X.....	44
2.2.6. Phương pháp hiển vi điện tử quét.....	44
2.2.7. Phương pháp phân tích phổ năng lượng tán xạ tia X	45
2.2.8. Phương pháp nghiên cứu thạch học nguồn gốc	45
CHƯƠNG 3 ĐẶC ĐIỂM TRẦM TÍCH MIOXEN PHẦN TÂY BÈ CỬU LONG.	48
3.1. Đặc điểm thạch học khoáng vật	48
3.1.1. Phân loại và gọi tên đá.....	48
3.1.2. Thành phần khoáng vật	48
3.2. Kiến trúc	56
3.3. Nguồn gốc và môi trường thành tạo.....	57
3.4. Nguồn cung cấp vật liệu trầm tích theo thành phần hạt vụn của Dickinson & Suczker, 1979	65
3.5. Địa tầng hiện nay ở vùng nghiên cứu theo các tác giả.....	77
3.5.1. Thạch địa tầng.....	77
3.5.2. Địa chấn địa tầng	80
3.5.3. Sinh địa tầng.....	82
3.6. Sự phân chia địa tầng trầm tích Mioxen theo tài liệu địa vật lý	82
3.6.1. Tập T10 (Plioxen - Đệ Tứ).....	82
3.6.2. Tập T20 (Mioxen trên).....	83
3.6.3. Tập T30 (Mioxen giữa).....	85
3.6.4. Tập T40 (Mioxen dưới).....	87
3.6.5. Tập T50 (Mioxen dưới).....	89

CHƯƠNG 4 NHỮNG YẾU TỐ CHÍNH ẢNH HƯỞNG ĐẾN TÍNH CHỨA, CHẮN TRÀM TÍCH MIOXEN PHẦN TÂY BỀ CỬU LONG	93
4.1. Đặc điểm đá trầm tích	93
4.2. Đặc điểm biến đổi thứ sinh	98
4.3. Quá trình tạo đá	104
4.4. Hệ thống lỗ hổng	106
4.5. Khả năng chứa dầu khí	111
4.5.1. Các yếu tố ảnh hưởng đến độ rỗng, độ thấm	111
4.5.2. Ảnh hưởng của quá trình biến đổi thứ sinh	111
4.6. Đánh giá khả năng chứa	112
4.7. Đánh giá khả năng chắn	113
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	118
Kết luận	118
Kiến nghị	119
DANH MỤC CÔNG TRÌNH CÔNG BỐ CỦA TÁC GIẢ	120
TÀI LIỆU THAM KHẢO	122

CÁC THUẬT NGỮ VÀ KÍ HIỆU VIẾT TẮT

CÁC THUẬT NGỮ	VIẾT TẮT
Hiển vi điện tử quét (Scanning Electron Microscopy)	SEM
Nhiễu xạ tia X (X - Ray Diffraction)	XRD
Năng lượng tán xạ tia X (Energy Dispersive X- Ray Spectrum)	EDS
Giếng khoan	GK
Thạch anh đơn tinh thể	Qm
Thạch anh đa tinh thể	Qp
Thạch anh	Q
Felspat	F
Kaolinit	Ka
Clorit	Ch
Illit	Il
Illit/smectit	I/S
Smectit	Sm
Mảnh đá	R
Plagiocla	P
Mảnh vụn đá (trầm tích, biến chất)	Ls
Mảnh vụn nguồn gốc núi lửa	Lv
Địa vật lý giếng khoan	ĐVLGK
Địa vật lý	ĐVL
Địa chấn địa tầng	ĐCĐT

Giai đoạn hậu sinh	Katagene
Giai đoạn biến sinh	Metagene
Biến đổi thứ sinh	BĐTS
Kích thước hạt	Md
Độ lựa chọn	So
Độ thấm	mD
Đông Bắc - Tây Nam	ĐB - TN
Tây Nam - Đông Bắc	TN - ĐB
Vật chất hữu cơ	VCHC
Hệ thống tích tụ trầm tích biển tiến (depositional transgressive system tract)	TST
Hệ thống tích tụ trầm tích biển cao (depositional highland system tract)	HST
Hệ thống tích tụ trầm tích biển thấp (depositional lowland system tract)	LST
Hệ thống tích tụ rìa thềm (depositional shelf margin system tract)	SMST
Không gian tích tụ (depositional accommodation)	KGTT
Khoảng địa tầng cô đặc/mặt cắt cô đặc (condensed section)	CS
Mặt ngập lụt cực đại (maximum flooding surface)	MFS
Mặt ngập lụt chính (major flooding surface)	mFS
Mặt ngập lụt (flooding surface)	FS
Mặt biển tiến (transgressive surface)	TS
Nhóm phân tập (parasequence set)	nPS

Phân tập (parasequence)	PS
Ranh giới tập (sequence boundary)	SB
Tập (sequence)	T
Vĩ tập (megasequence)	M
Mực nước biển tương đối	MNBTD
Mực nước biển	MNB
Mực nước biển toàn cầu	MNBTC
Viện Dầu Khí Việt Nam	VPI
Xí nghiệp Liên doanh Vietsovpetro	VSP
Việt Nam	VN

DANH MỤC CÁC BIỂU BẢNG

	Trang
1. Bảng 2. 1. Thành phần hóa học trung bình của các đá trầm tích và đá magma (theo Clack)	34
2. Bảng 3. 1. Thông số thạch học nguồn gốc các đá cát kết khu vực nghiên cứu	68
3. Bảng 3. 2. Kết quả phân tích thạch học các mẫu sừn, mẫu vụn giếng khoan A	70
4. Bảng 3. 3. Kết quả phân tích thạch học các mẫu sừn, mẫu vụn giếng khoan B.....	71
5. Bảng 3. 4. Kết quả phân tích thạch học các mẫu sừn, mẫu vụn giếng khoan C.....	72
6. Bảng 3. 5. Kết quả phân tích tổng thành phần đá (%) bằng phương pháp nhiễu xạ tia X, giếng khoan A.....	73
7. Bảng 3. 6. Kết quả phân tích thành phần khoáng vật sét (%) bằng phương pháp nhiễu xạ tia X, giếng khoan A.....	73
8. Bảng 3. 7. Kết quả phân tích tổng thành phần đá (%) bằng phương pháp nhiễu xạ tia X, giếng khoan B	74
9. Bảng 3. 8. Kết quả phân tích thành phần khoáng vật sét (%) bằng phương pháp nhiễu xạ tia X, giếng khoan B.....	75
10. Bảng 3. 9. Kết quả phân tích tổng thành phần đá (%) bằng phương pháp nhiễu xạ tia X, giếng khoan C	76
11. Bảng 3. 10. Kết quả phân tích thành phần khoáng vật sét (%) bằng phương pháp nhiễu xạ tia X, giếng khoan C	76
12. Bảng 3. 11. Các đơn vị thạch địa tầng bề Cửu Long theo các tác giả	79
13. Bảng 3. 12. Các đơn vị địa chấn địa tầng ở bề Cửu Long	81
14. Bảng 4. 1. Thành phần (%) khoáng vật sét trong xi măng đá cát kết Mioxen.....	98
15. Bảng 4. 2. Đặc điểm các giai đoạn thành tạo đá cát kết	105